

Aan de woordvoerders Media van de Tweede Kamer
Per mail via mevrouw E.C.E. de Kler, griffier, cie.ocw@tweedekamer.nl

c.c. Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, de heer drs. A. Slob
Per mail via: a.kooper@minocw.nl

Amsterdam, 23 april 2020
Betreft: inbreng schriftelijk overleg Steunmaatregelen Media

Beste Kamerleden,

Ten behoeve van het schriftelijke overleg, dat voor vrijdag 24 april staat ingepland zouden wij u graag een aantal zorgpunten willen meegeven met betrekking tot de door minister Slob op 7 april jl. aangekondigde steunmaatregelen voor lokale media.

Uiteraard was de NVJ verheugd dat minister Slob gehoor heeft gegeven aan de door de bedrijven en NVJ gesignaleerde acute zorgen, die de afgelopen maanden zijn ontstaan in met name de lokale journalistiek.

Tegelijkertijd moeten we constateren dat de maatregelen slechts beperkt de zwaarst getroffen groep kleinere bedrijven en individuele zzp'rs, die hierin werkzaam zijn, bereiken.

Zo is er voor de zogenaamde hyperlocals, lokale online mediatitels, die vaak een belangrijke rol spelen in de lokale nieuwsvoorziening geen toegang tot de steunmaatregelen. Ruwweg zijn dit zo'n 300 eenpitters of kleine bedrijfjes, die een wezenlijk bereik hebben onder de lokale gemeenschap en vaak voor 100% van adverteerders afhankelijk zijn. Het is van groot belang dat deze groep alsnog een beroep kan doen op het steunfonds, nu ook hun omzet met vaak 60 tot 80% is gekelderd. Uiteraard dienen daarbij wel criteria te worden toegepast zoals een aantoonbaar redactioneel budget en een substantieel bereik onder een lokale gemeenschap.

Ook veel freelance- (foto)journalisten wordt onevenredig hard getroffen door de ontstane crisis. Dit betreft freelancers, die normaal gesproken leveren aan lokale mediabedrijven of hun werkgebied hebben in het buitenland, in sport, cultuur, events of andere gebieden, die nu platliggen. Het ontbreken van de juiste "SBI-code" en/of het niet hebben van een externe werkruimte betekent per saldo dat ze geen beroep kunnen doen op de door het kabinet ingestelde TOGS-regeling, die hen tenminste voor 4000 euro tegemoet zou komen in doorlopende vaste lasten. Hun vaste lasten zit vaak in een werkruimte of studio binnenshuis en kosten voor vervoer, software en apparatuur, die gewoon doorlopen.

Een ruwe inventarisatie van de schade via een door de NVJ ingesteld meldpunt maakt duidelijk dat zeker 400 freelancers onevenredig hard getroffen wordt door de crisismaatregelen en dat de totale schade in deze eerste maanden zo'n 2,3 miljoen euro belooft. <https://www.nvj.nl/nieuws/achter-schermen-volop-bezig-positie-freelancers-dankzij-meldpunt>

Om te voorkomen dat deze groep (foto)journalisten, die een wezenlijk deel van de journalistieke infrastructuur in Nederland uitmaken, straks gedecimeerd uit de crisis komen, zou de minister zich moeten inspannen om deze journalisten tenminste toegang te geven tot de zogenaamde TOGS-regeling, ook zonder dat zij in bezit zijn van externe werkruimte. Wat dat betreft is deze groep te vergelijken met taxi-chauffeurs, die ook onder de regeling zijn gebracht en waarvan de vaste lasten ook niet zitten in een externe werkruimte.

Voorts moet ons van het hart dat het er alle schijn van heeft dat de noodfondsgelden, die minister Slob heeft vrijgemaakt, ten koste lijken te gaan van belangrijke eerder toegezegde steunmaatregelen binnen de sector. Zo is het op zijn minst onduidelijk of het noodfonds niet ten koste gaat van de eerder vrijgemaakte en toegezegde gelden voor onderzoeksjournalistiek <https://www.vvoj.org/2020/04/10/oproep-aan-slob-blijf-middelen-beschikbaar-stellen-voor-onderzoeksjournalistiek/> en ten koste gaat van de middelen die beschikbaar waren gesteld voor streekomroepen en samenwerking tussen lokale en regionale omroepen.

Juist omdat we in onze eerdere brief aan de minister reeds vaststelden dat de zorgen rondom de lokale journalistiek niet slechts samenhangen met deze crisis, maar een structureel karakter hebben, kan en mag het niet zo zijn dat deze noodmaatregelen ten koste zouden gaan van noodzakelijk structureel beleid.

Het zou dan ook goed zijn als de minister zou bevestigen dat voornoemde toezeggingen gewoon gestand worden gedaan, los van deze crisismaatregelen.

We willen u dan ook vragen om aan te dringen op duurzaam beleid van de minister, voorbij deze Corona-crisis. De kwetsbare situatie van lokale media is immers niet voorbij als de Corona-crisis voorbij is. Denk daarbij aan een integraal lokaal mediabeleid, dat wordt afgestemd met de provincies en gemeenten. Een aanstaand adviesrapport van de VNG en eerdere adviezen, die door de Raad van Cultuur zijn gegeven, kunnen daar een bijdrage aan leveren. Nu zien we een lappendeken van lokaal beleid maar vooral afwezigheid van zinvolle maatregelen op lokaal niveau.

Ook zou de Minister juist nu een duidelijke uitspraak moeten doen over garanties voor de duurzame ondersteuning van de regionale en landelijke publieke omroep en samen met zijn Europese collega's zich moeten inzetten voor een BTW-o tarief voor alle journalistieke uitgaven (print en digitaal) van private media, nu steeds meer uitgevers afhankelijk worden van (digitale) abonneegelden. Dit kan zorgen voor een broodnodige impuls voor de journalistiek en een beter betaalbaar (digitaal) abonnement voor de consument.

Tenslotte willen wij onze zorg uiten over situatie op de Antillen. Ook daar vallen mediabedrijven door de Corona-crisis om en vallen ze, in het geval van Curaçao, zelfs buiten de brede steunmaatregelen inzake loondoorbetaling. Het zou de minister sieren indien hij in zijn beleid ook oog zou hebben voor de penibele situatie van media in dit deel van ons Koninkrijk.

Met vriendelijke groet,

Thomas Bruning
Algemeen secretaris